

FJÄRDE SÖNDAGEN EFTER TREFALDIGHET

DOMINICA QUARTA

II Årg Högm. Joh 8:1-11. Predikan Gunnar Edwardsson

"Inte heller jag dömer dig. Gå och synda inte härefter." Job 8:11

Så slutar vår text denna dag. Jesu ord står för en villkorlös förlåtelse av nåd som varken fariséerna eller någon annan kunde tänka sig. Säkert var det för dem som gick ut och lämnade Jesus med kvinnan, ett bevis på att Jesus inte tog lagen på allvar. De såg honom bara som en människa, på sin höjd en självgjord rabbi. I dag ser man denna text som ett exempel på hur tolerant Jesus var och att kristendom betyder just tolerans. Men då har man inte läst rätt och inte heller förstått att den som talar dessa ord är den som ensam är utan synd och den som ensam har makt att döma, Guds Son och Människosonen, Jesus Kristus. Det ska nu vår predikan denna dag handla om.

Men först något om själva texten. Det är en förunderlig text, som varit omstridd i fornkyrkan och därför inte finns med i de äldsta manuskripten till Johannesevangeliet. Det är först på 400-talet som den placeras där. Den finns också i några manuskript till NT placerad i Lukasevangeliet. Dock, den synes omnämnd av kyrkofadern Papias på 100-talet och den har alla drag av autenticitet, men berättelsen är historiskt tillförlitlig. Vi har här ett verkligt skeende i Jerusalem. Att fornkyrkan undanhållit denna text kan verka märkligt, men förklaras av deras stränga tillämpning av kyrkotukt inte minst ifråga om äktenskapsbrott.

DÖMD AV LAGEN

Ja, det rådde ingen tvekan i detta fall. Kvinnan som fördes fram till Jesus, var avslöjad i sitt äktenskapsbrott, på bar gärning tagen. Saken var så tydlig och klar. Ett äktenskapsbrott stod inte bara i strid med den allmänna uppfattningen vid denna tid utan var också strängt bedömt i Mose lag. När man säger *"Nu bjuder Mose i lagen att sådana ska stenas"* så svarar det mot skriftorden i 3 Mos 20:15 och 5 Mose 22:22ff där dödsstraff för detta och andra svåra sexuella försyndelser stadgades. Brott av sådant slag skulle radikalt beivras, det var ett renhetskrav och ett krav på helighet för hela Guds folk: *"Du skall skaffa bort ur Israel vad ont är"* heter det (5 Mos 22:22).

Men praxis i dessa och liknande saker hade redan före Jesu tid förändrats så att dödsstraff inte tillämpades. Och alltsedan landet var ockuperat av romarna var frågan om liv och död inte längre något som det judiska folket själva kunde döma över. Vi ser det i processen mot Jesus där man klart utsäger att man inte får döma någon till döden. I det fallet tjänade detta till att förklara sig vara utan skuld. Här är det emellertid något annat som ligger bakom.

Varför förde man kvinnan till Jesus? Säkert hade hon först förts till synagogan och så hade de skriftlärde och sedermera överpräster blivit inkopplade på fallet. Men här ser man plötsligt att man kan utnyttja situationen och använda kvinnan till sina egna syften, nämligen att komma åt Jesus. Han som umgicks med publikaner och skökor... Här kunde man ta med sig kvinnan och ställa henne fram inför Jesus och se vad han nu skulle kunna säga. Sa han ja till steningen, var det ju lätt att ange honom inför den romerske landshövdingen, och sa han nej, så stod han ju emot lagen. Så såg läget ut när kvinnan förs fram till Jesus där han sitter i tempelgården och undervisar med troligtvis lyssnarna som en halvcirkel samlade framför sig. Mellan lyssnarna och Jesus förs nu kvinnan fram och en av de skriftlärde säger det man tänkt ut. Kort anges det hela, och därtill vad Mose lag stadgar, och det frågas:

"*Vad säger då du?*" Jesus skulle nu prövas. Hans mildhet mot skökor och andra syndare har varit en stor anstöt för de ledande bland judarna. Nu såg man ett tillfälle att få något att anklaga honom för. Man räknade kallt med att Jesus inför detta klara fall skulle säga något som kunde vändas mot honom. Men Jesus svarar inte. Han böjer sig ned och skriver med fingret i sanden. Vad han skrev det vet vi inte. Men vi kan påminna oss om vad som står i Jer 17:10ff där det heter: "*Jag, Herren, utransakar hjärtat och prövar njurarna...*" och där det också heter: "*En härlighets tron, en urgammal höjd är vår helgedoms plats.*" Och därtill "*De som viker ifrån mig, på marken skall de skrivas, ty de har övergivit Herren, källan med det friska vattnet.*" Var det anklagarnas namn som Jesus skrev på marken?

Trots att Jesus inte svarar dem, förnyar de sin fråga. Då reser han sig upp och säger: "*Den av er som är utan synd, han kaste första stenen på henne.*" Det var en öm punkt Jesus träffade med de orden. Mycket öm, för det blev tyst, och man började avlägsna sig en och en, utan att ta kvinnan med sig, först de äldste och därefter den ene efter den andra, så att Jesus blev lämnad ensam med kvinnan. Det som var sagt som dom över kvinnan blev nu till en dom över dem själva.

De menade att deras laglydnad var tillräcklig, men Jesus visade med ett ord, att de också liksom kvinnan var syndare. Man ville inte erkänna Jesus som Messias, man vill i stället anklaga honom och det drabbade med dom. Man blev tystad, hade inget försvar att komma med, blev utifrån sina handlingar överbevisade om skuld.

Men hur gick det för kvinnan som hade blivit tagen på bar gärning?

FRIKÄND AV KRISTUS

Nu stod hon där inför den som ensam kunde döma, den som var utan synd, och som kunde tillämpa Mose lag i all sin stränghet. Kvinnan förstod det. Men den hon stod inför var också den som sagt att han inte kommit för att döma världen utan för att världen skulle bli frälst genom honom. Jesus ser upp på kvinnan och frågar: "*Var är de andra? Har ingen dömt dig?*" Och hon svarar: "*Herre ingen.*". Det är då Jesus säger de viktiga orden: "*Inte beller jag dömer dig, gå och synda inte härefter.*" Det som ensam kunde döma, han frikänner. Undan Guds dom, undan människors dom. Just detta var den stora anstöten för fariséerna. Att han kunde frikänna från synd, att han menade sig ha den makt. Här ser vi något av de mest avgörande i evangeliet i den Heliga Skrift. Det visar till Jesus som frälsaren. Det är bara inför Jesus som en människa kan finna frälsning. Där man erkänner att han är den ende som är utan synd och den som ensam kan döma, där blir han det mest häpnadsväckande och glädjebringande, den som frikänner ifrån all synd inför Gud.

Här ser vi allt det som hör till en människas salighetsväg. Hon måste komma till Jesus. Komma med sin synd till honom. Komma till honom som ensam känner hjärtan och vet vad människans synd är. Någon annan väg finns inte. Det är till honom en människa måste komma. Säkert hade kvinnan inte kommit dit av sig själv. Nu drogs hon dit av dem som dömde henne. Men de som ville driva ut henne ur all Guds gemenskap, förde henne till den som ger sådan gemenskap av nåd. Hon kom till Herren och Frälsaren. Han som uppfyllt lagen och gjort det i denna kvinnas och alla syndares ställe och därför kan ge förlåtelse för intet.

Och såsom Jesus handlade här, så handlar han med var och en av oss, när vi belastade av vår synd inte vet vart vi ska ta vägen, när skulden är uppenbar och synden skriande. Går vi bort ifrån Jesus då, så handlar vi såsom de här som lämnade honom och som inte hade någon tilltro till honom. Men kommer vi till honom, kommer med vår synd och skuld till honom, då har han också lovat att vara god mot oss och förlåta oss alla våra synder. Ty han säger: "*Den som kommer till mig, honom ska jag sannerligen inte kasta ut.*" Det visade han med kvinnan i dagens text och så gör han med var och en som i sin nöd och vänder sig till honom.

Kom ihåg det och ta vara på det. För där du tar fasta på hans ord, då ska han också genom sitt ord, saliggöra dig. Det kan du lita på. Amen

Jesus undfår syndare, Säg den tröstens ord till alla, Vilka glömt sin Skapare Och i synd och laster falla. Detta blott kan räddning ge: Jesus undfår syndare.

Luthersk psalmbok 800: 1